

Vergunningverlening voor een vergistingsinstallatie op een agrarisch bouwperceel

>> Als het gaat om energie en klimaat

Steeds meer boeren willen duurzame energie opwekken door vergisting van mest, doorgaans in combinatie met andere organische producten (covergisting). Vanuit het oogpunt van energie- en klimaatbeleid is dit een bijzonder gewenste ontwikkeling. Het oprichten van een vergistingsinstallatie is op lokaal niveau echter wel gebonden aan regels op het gebied van milieu, ruimtelijke ordening en bouwen.

De lokale milieutechnische mogelijkheden voor vergisting zijn uitgewerkt in de “Handreiking (co-)vergisting van mest” van InfoMil. De factsheet die voor u ligt, gaat over de juridische mogelijkheden om een vergunning te krijgen voor de realisatie van een vergistingsinstallatie. De factsheet is bedoeld voor initiatiefnemers die een vergistingsinstallatie willen oprichten in het landelijke gebied, op een agrarisch bouwperceel en richt zich specifiek op de ruimtelijke inpassing in het kader van het bestemmingsplan. Voor de oprichting van een vergistingsinstallatie op een bedrijventerrein gelden andere regels.

Juridisch kader

Wie een vergistingsinstallatie wil neerzetten, heeft doorgaans een omgevingsvergunning van de gemeente nodig. Bij het al of niet verlenen hiervan, kijkt de gemeente primair naar de ruimtelijke ordening, zoals vastgelegd in het bestemmingsplan. Alleen als de oprichting van de installatie ruimtelijk is toegestaan, zal ze de mogelijkheden op het gebied van bouwen en milieu onderzoeken.

Bestemmingsplan

Is de bouw van een (co-)vergistingsinstallatie toegestaan?

Toestemming voor bouwen en milieu (Wabo)

Kan de (co-)vergistingsinstallatie binnen de geldende bouw- en milieuregels worden toegestaan?

Oprichten van een (co-)vergistingsinstallatie

Figuur 1: Juridisch kader voor het oprichten van een vergistingsinstallatie

Vergisting in bestemmingsplannen

Gemeentelijke bestemmingsplannen kunnen op vier verschillende manieren mogelijkheden bieden voor de oprichting van een vergistingsinstallatie:

1. Plaatsing is in principe “overall” in het agrarisch gebied toegestaan

In het bestemmingsplan kan in de doeleindenomschrijving van de agrarische bestemming –soms nader benoemd als veehouderij, akkerbouw, tuinbouw e.d. – staan dat onder die bestemming mede het plaatsen van een vergistingsinstallatie valt. U mag dan in principe overall een vergistingsinstallatie neerzetten waar die doeleindenomschrijving geldt. Aangezien dit een mogelijkheid binnen het bestemmingsplan is die veel ruimte biedt aan initiatiefnemers, wordt dit door de gemeente ‘direct ruim bestemd’ genoemd.

2. *Plaatsing is in principe alleen op bepaalde locaties in het agrarisch gebied toegestaan*

Het plaatsen van een vergistingsinstallatie kan door een bestemmingsplan ook zijn toegestaan op locaties binnen het plangebied met specifieke functieaanduidingen. Dit betreft een verfijning van optie 1, omdat deze functieaanduiding niet voor alle agrarische bedrijven geldt. Aangezien dit een mogelijkheid binnen het bestemmingsplan is die in beperkte mate ruimte biedt aan initiatiefnemers, wordt dit door de gemeente 'direct beperkt bestemd' genoemd.

3. *B&W mogen – onder voorwaarden – afwijken van de regels en beslissen plaatsing toch toe te staan*

Het bestemmingsplan kan de mogelijkheid bevatten dat B&W (burgemeester en wethouders) bij een omgevingsvergunning kunnen afwijken van de regels van het bestemmingsplan. Sommige gemeenten hebben voor deze regeling gekozen om elke aanvraag voor het oprichten van een vergistingsinstallatie apart te kunnen beoordelen. In hoeverre B&W van deze afwijkingmogelijkheid gebruik mogen maken, staat in het bestemmingsplan¹. Aangezien dit een mogelijkheid is die B&W toestaat om – binnen bepaalde grenzen – in individuele gevallen af te wijken van verder algemeen geldende regels uit het bestemmingsplan, heet deze optie een 'binnenplanse afwijking'.

4. *B&W mogen – onder voorwaarden – het bestemmingsplan op onderdelen wijzigen om plaatsing toe te staan*

Deze mogelijkheid is vergelijkbaar met mogelijkheid 3. Ook hier geeft het bestemmingsplan aan welke randvoorwaarden gelden voor het toepassen van de wijzigingsbevoegdheid door B&W. Juridisch gezien is echter sprake van een andere procedure².

Als het bestemmingsplan niet voorziet in één van de vier bovengenoemde opties, heeft de gemeente nog twee andere mogelijkheden om plaatsing van een vergistingsinstallatie ruimtelijk mogelijk te maken:

5. *B&W kunnen afwijken van de regels en – met ruimtelijke onderbouwing – beslissen plaatsing toch toe te staan*

B&W kunnen afwijken van het bestemmingsplan op basis van een procedure die voorziet in een goede ruimtelijke onderbouwing voor deze afwijking³.

6. *De gemeenteraad kan het bestemmingsplan herzien.*

De gemeente heeft dus zes opties om vergistingsinstallaties mogelijk te maken in gebieden met een agrarische bestemming. Om tijdig duidelijkheid te hebben over de bereidheid van de gemeente

om aan uw plan mee te werken, is het voeren van een vooroverleg noodzakelijk. U kunt de gemeente dan meteen ook meer duidelijkheid vragen over de randvoorwaarden die ze stelt op het gebied van milieu en bouwen.

Procedures

Van de zes geschetste opties kunnen er vier (1, 2, 3 en 5) geheel (dat wil zeggen: op de aspecten milieu, bouwen en gebruik) worden afgehandeld binnen de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo). Deze procedure betreft de aanvraag van een omgevingsvergunning. Voor de opties 4 en 6 is daarnaast nog een procedure nodig op grond van de Wet ruimtelijke ordening (Wro). Deze betreft wijziging of herziening van het bestemmingsplan.

Proceduretijd

De procedure voor het aanvragen van een omgevingsvergunning in het kader van de Wabo (inclusief een onderdeel milieu; opties 1, 2, 3 en 5) start op het moment dat de gemeente uw aanvraag ontvangt. Het traject van vooroverleg en voorbereiding valt hier dus buiten. Binnen 26 weken na ontvangst moeten B&W een beslissing nemen. Deze termijn kan eenmaal met 6 weken worden verlengd. Na de beslissing volgt nog een beroepstermijn van 6 weken. Vanaf aanvraag is de proceduretijd dus maximaal $26 + 6 + 6 = 38$ weken.

Een procedure in het kader van de Wro (opties 4 en 6) start ook pas na de voorbereiding. In dit geval wil dat zeggen: op het moment van terinzagelegging van een ontwerp-wijzigingsplan of een ontwerp bestemmingsplan. De terinzagelegging duurt 6 weken. Na afloop van deze termijn moeten B&W bij een ontwerp-wijzigingsplan binnen 8 weken een beslissing nemen over de vaststelling. Bij een herziening van het bestemmingsplan moet de gemeenteraad binnen 12 weken een beslissing nemen. Binnen 2 weken na deze vaststelling moet het wijzigingsplan of bestemmingsplan voor beroep ter inzage worden gelegd. De beroepstermijn bedraagt vervolgens 6 weken. De proceduretijd vanaf het moment dat een ontwerp-wijzigingsplan ter inzage wordt gelegd, bedraagt dus $6 + 8 + 2 + 6 = 22$ weken. Voor een herziening van het bestemmingsplan is deze termijn $6 + 12 + 2 + 6 = 26$ weken.

Als er een procedure in het kader van zowel de Wabo als de Wro moet worden doorlopen (opties 4 en 6), kan de aanvraag van een omgevingsvergunning worden ingediend op het moment dat het ontwerp-wijzigingsplan of het ontwerp-bestemmingsplan ter inzage wordt gelegd. Beide procedures lopen dan enige tijd gelijk op, waarbij de Wabo-procedure nog enige tijd doorloopt nadat de Wro-procedure reeds is afgerond.

¹ In dit geval zal de omgevingsvergunning voor het mogen oprichten van een vergistingsinstallatie, naast de activiteiten 'bouwen' en 'milieu', ook uit de activiteit 'gebruiken van gronden in strijd met een bestemmingsplan' bestaan. Deze laatste toestemming kan worden verleend met toepassing van artikel 2.12, lid 1, onder a, onder 10 Wabo.

² Bij mogelijkheid 3 wordt de procedure bepaald door de Wabo, bij deze mogelijkheid (4) geldt de procedure voor wijzigingsplannen zoals opgenomen in afdeling 3.2a Wro.

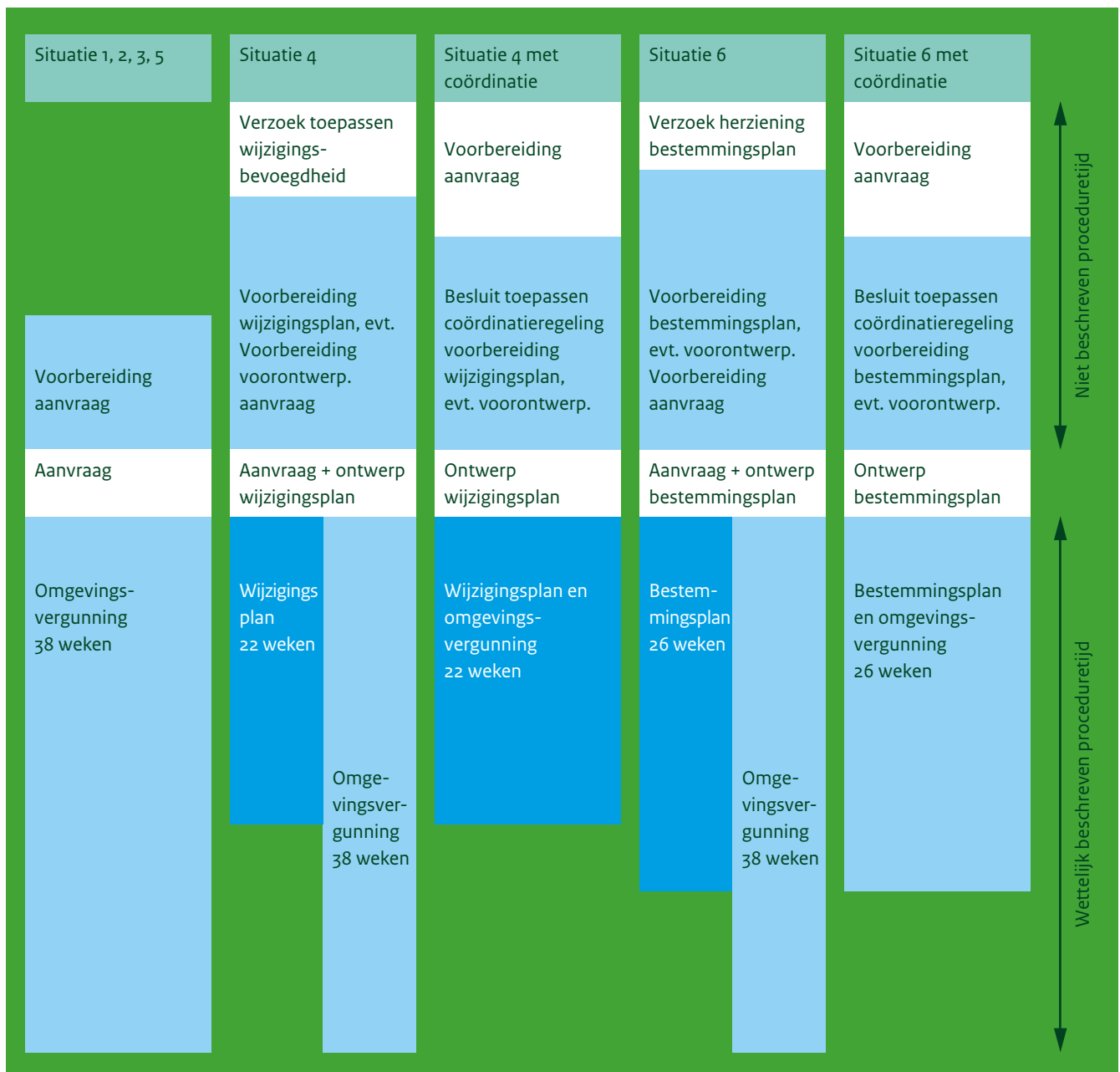
³ Hierbij maakt de gemeente gebruik van de procedure zoals opgenomen in artikel 2.12, lid 1, onder a, onder 30 Wabo.

Onder normale omstandigheden leidt het doorlopen van zowel een Wabo- als Wro-procedure dus niet tot vertraging: de maximale proceduretijd na de voorbereiding blijft 38 weken.

Coördinatieregeling

Om het proces van vergunningverlening sneller te laten verlopen, kan de gemeenteraad beslissen dat de Wabo- en de Wro-procedure gelijktijdig en in samenhang worden voorbereid. Daartoe kan gebruik worden gemaakt van de gemeentelijke coördinatieregeling⁴. Kiest de

gemeenteraad hiervoor, dan kan een initiatiefnemer de aanvraag van een omgevingsvergunning gelijktijdig indienen met het verzoek tot gebruikmaking van de wijzigingsbevoegdheid of herziening van het bestemmingsplan⁵. De procedure na de voorbereiding, dus vanaf het moment dat een ontwerpplan ter inzage wordt gelegd, bedraagt vervolgens 22 weken bij een wijzigingsplan en 26 weken bij herziening van een bestemmingsplan. Gebruikmaking van de gemeentelijke coördinatieregeling scheelt dus voorbereidings- en proceduretijd. Dat wordt weergegeven in figuur 2.

Figuur 2: Overzicht procedures realisatie vergistingsinstallatie

⁴ Paragraaf 3.6.1 Wro

⁵ De voorbereiding vindt plaats met de procedure die geldt voor het wijzigingsplan (artikel 3.9a) of het bestemmingsplan (artikel 3.8 Wro). Daarnaast zijn de procedurele bepalingen van artikel 3.31 en 3.32 Wro van toepassing.

Crisis- en herstelwet

De aanleg, wijziging of uitbreiding van installaties voor vergisting bij agrarische bedrijven valt onder de werking van de Crisis- en herstelwet⁶. Deze wet is op 31 maart 2010 van kracht geworden om bouwprojecten te versnellen. De Crisis- en herstelwet bevat bepalingen⁷ die een snellere afhandeling van beroepsprocedures mogelijk maakt, zoals:

- Bij een beroep doet de administratieve rechter uitspraak binnen zes maanden na afloop van de beroepstermijn.
- Na afloop van de beroepstermijn mogen geen nieuwe beroepsgronden worden aangevoerd.
- De indiener van een beroep dient een belang te hebben bij de regels waarop hij beroep doet (relativiteitsbeginsel).

Als een gemeente van deze wet gebruik maakt, dient ze daarover helder te communiceren⁸.

Conclusie

Als u het plan heeft om een vergistingsinstallatie te bouwen, ga dan zo snel mogelijk met uw gemeente in overleg om vast te stellen of het initiatief past binnen het geldende bestemmingsplan. Is dat het geval, (optie 1, 2, 3 of 5), dan dient u een omgevingsvergunning in. Is dat niet het geval, stel dan vast welke mogelijkheden er zijn om het bestemmingsplan te wijzigen of te herzien (optie 4 of 6). Bepaal tijdig welke acties nodig zijn, door wie en welk tijdsplan daarbij hoort!

⁶ Categorie 1.4, bijlage I

⁷ Afdeling 2, hoofdstuk 1

⁸ De gemeente dient bij het besluit en bij de bekendmaking of mededeling van het besluit te vermelden dat de bepalingen van afdeling 2, hoofdstuk 1 van de Crisis- en herstelwet van toepassing zijn (artikel 11, Besluit uitvoering Crisis- en herstelwet).

Dit is een uitgave van:

Agentschap NL
NL Energie en Klimaat
Croeselaan 15
Postbus 8242 | 3503 RE Utrecht
T +31 (088) 602 92 00
www.agentschapnl.nl

© Agentschap NL | oktober 2011
Publicatie-nr. DENB1106

Hoewel deze publicatie met de grootst mogelijke zorg is samengesteld kan Agentschap NL geen enkele aansprakelijkheid aanvaarden voor eventuele fouten.

Agentschap NL is een agentschap van het ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie. Agentschap NL voert beleid uit voor diverse ministeries als het gaat om duurzaamheid, innovatie en internationaal. Agentschap NL is hét aanspreekpunt voor bedrijven, kennisinstellingen en overheden. Voor informatie en advies, financiering, netwerken en wet- en regelgeving.

De divisie NL Energie en Klimaat versterkt de samenleving door te werken aan de energie- en klimaatoplossingen van de toekomst.

